

LICHTSPOR

Wie is Jezus voor u?

Er zijn in deze wereld talloze mensen die helemaal niets met Jezus hebben. U kent ze ook vast in uw naaste omgeving. Mensen die er vanuit gaan dat ze alles zelf kunnen doen. Op alle terreinen van het leven. En laten we tegelijk eerlijk zijn: kan dat ook niet gezegd worden over veel kerkmensen?

Wie is Jezus eigenlijk? In het Johannes-evangelie zegt Hij: 'Ik ben de ware wijnstok'. Tegen zijn discipelen voegt Hij er aan toe: 'Jullie zijn de ranken aan die wijnstok'. Van een Amerikaanse evangeliste leerde ik dat je bij elke "Ik ben"-uitspraak van Jezus twee woordjes moet toevoegen: Ik ben *voor jou*.

Ik ben *voor jou* de goede Herder.
Ik ben *voor jou* de ware Wijnstok.

Discipelen zijn als de takken die op de wijnstok zijn geënt, om hun levenssappen uit Hem te betrekken. Zo zijn de leerlingen verbonden aan hun Meester om al hun kracht van Hem te ontvangen, om zo ook alles te kunnen doen wat Hij ze opdraagt. Dat vraagt afhankelijk zijn van Hem, echt hangen aan Hem, maar ook iets te betekenen voor anderen. Zonder Hem gaat dat blijkbaar niet.

Wat een verschil met mensen die zeggen dat ze alles zelf wel kunnen doen! De discipelen leiden een dienend en vruchtbaar leven. In de navolging van Christus mogen ze de vruchten plukken van zijn lijden, zijn sterven en zijn opstanding. Dat mag je natuurlijk ook delen. En juist dat vult je leven steeds meer.

Dit delen maakt je steeds rijker! Dat is het wonderlijke van het geloofsleven: Niet alles te doen wat je zelf wilt, maar erop letten dat je doet wat Jezus wil, wat God wil, namelijk dat wij vrucht dragen. Dat bewerkt de Heilige Geest in ons. Hij maakt dat niet onze eigen wil, maar Gods wil steeds meer voorop komt te staan. Dat is niet verslavend, maar juist heel bevrijdend.

Je leven groeit als het ware als een druiventros met verscheidenheid van druiven: Liefde, blijdschap, vrede, geduld vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing (Galaten 5:22).

Zeg maar: Ik kan niet(s) zonder U.
Zo ga ik in het lichtend spoor van Hem. ■

Ds. J.H. Gijsbertsen
Voorthuizen

'Ik begrijp God niet, maar ik vertrouw Hem wel'

Een gebeurtenis in je jeugd kan soms je verdere leven stempelen. Wim Bos (87) maakt van nabij de razzia van Putten mee, in oktober 1944. 'Laatst hoorde ik iemand zeggen: "ik begrijp God niet, maar ik vertrouw Hem wel". Zo beleef ik het ook. En ik voeg eraan toe: als ik dat 'lijntje naar Boven' niet had gehad, dan zat ik hier niet meer.'

Zestien jaar was Wim, toen het drama plaatsvond. Een verzetsgroep had in de nacht van 30 september op 1 oktober een aanslag op een auto met Duitse officieren gepleegd. Daags daarna volgde een vergeldingsactie. Mannen, vrouwen en kinderen, evacués en toevallige voorbijgangers, iedereen werd opgepakt en vastgezet in het centrum van het dorp. Wim Bos bracht de nacht door tussen de gevangenen in een stampvolle Oude Kerk. 'Je kunt je amper voorstellen welke angsten dat je dan doorstaat. Wat zouden ze met ons doen? Zouden ze de

kerk opblazen? Tegen het eind van de nacht heeft ds. Holland in die benarde omstandigheden nog een toespraak gehouden en we zongen twee verzen uit Psalm 84. 'Welzalig hij die al zijn kracht en hulp alleen van U verwacht, die kiest de welgebaande wegen...'

Ruim zeshonderd mannen werden de andere ochtend afgevoerd en via kamp Amersfoort overgebracht naar concentratiekampen. 'Alle mannen ouder dan 17 en jonger dan 50. Ik was één jaar te jong, mijn vader een jaar te oud, dus wij bleven

gespaard. Die razzia sloeg grote gaten in dorpssamenleving. Ik ken een gezin waar tien mannen uit zijn weggevoerd, zes jongens, twee schoonzons, twee kleinzons. Dan denk je: hoeveel leed kan een mens aan? We moesten wel dóór. In onze buurtschap waren veel keuterboeren. Mijn vader gaf me de opdracht om elke ochtend om zes uur de koeien te gaan melken bij drie boerderijen, waarvan de eigenaar was afgevoerd naar Duitsland. Hij liet me beloven dat ik er nooit één cent voor zou aanpakken. ▶

Over het lot van de verdwenen dorpsgenoten bleven we lang in het ongewisse. In het voorjaar, april of mei, kregen we het eerste bericht, dat 90 van hen waren omgekomen. Ds. L. Kievit heeft veel pastoraal werk verricht, in al die gezinnen waar doden te betreuen vielen. Hij had daarbij veel steun aan een paar ouderlingen. Twee van hen hadden zelf zoons verloren bij de razzia. Het totaal aantal slachtoffers liep hoog op. Slechts 48 van de gedeporteerden keerden terug. 'In het buurtschap waar wij woonden, waren 29 mannen afgevoerd', zegt Wim Bos. Onder de slachtoffers waren ook zeven van zijn neefs. 'A little Holocaust - een kleine Holocaust', zei Teddy Kollek, de oud-burgemeester van Jeruzalem, een keer tegen me, toen hij tijdens een herdenking hoorde over de 'zes-honderd van Putten'.

Impact

Het drama was zo omvangrijk, dat de impact pas veel later echt tot je doordringt, zegt Wim. 'Het heeft bij mij zeker twintig jaar geduurd. En nu, bij het klimmen van de jaren, houdt de gebeurtenis me meer bezig dan toen ik volop in het leven stond, met m'n opgroeiende gezin en m'n werk. Maar toen ik een keer in het ziekenhuis bijkwam uit een narcose, vroegen ze aan me: "Wat is er met jou? Je hebt de hele nacht liggen moorden en schieten..." Later, bij de 40-jarige herdenking van de razzia, greep het me opeens weer aan. Ik liep met mijn zwager vanaf het monument naar de Oude Kerk. Het zweet brak me uit. Blijkbaar gaat die hele geschiedenis levenslang in mijn onbewuste met me mee.

Het zou na de oorlog nog een tijd duren voor Wim via allerlei baantjes en avondstudie zijn draai vond op de arbeidsmarkt. Met financiële steun van een bevriende boer kon hij een zui-

'Blijkbaar gaat die hele geschiedenis levenslang in mijn onbewuste met me mee'

velhandel beginnen. In de jaren zeventig had hij een bloeiende zaak, met een paar SRV-wagens. 'Bij de buurtwinkel stond 's zaterdags om 7.30 uur een rij op de stoep. De handel draaide goed, maar voor m'n geestelijk leven was het niet best. Je week-

end is ontzettend kort. Want voordat je zaterdagsavonds de administratie op orde hebt... En 's maandags was het weer vroeg dag... Toen de SRV-wagens op hun retour waren, en de zaak werd ingekrompen werd Wim ouderling. 'Dat was een rijke tijd.'

Op tal van momenten wordt Wim nog herinnerd aan de ge-

beurtenis in de oorlog. 'Je ontmoet dorpsgenoten die bij de razzia geliefden verloren, je mist mensen in de kerk, je kent de weduwwen die hertrouwd zijn. En als Psalm 84 klinkt kan het niet anders of ik denk aan die nacht in de Oude Kerk. Elk jaar, op 2 oktober, ben ik bij de herdenking. Dat is altijd een vreemde dag gebleven. Mijn vrouw zegt dan: "Ik zie het aan je". Het gevaar bestaat dat je

er zoveel jaar na dato een mooi verhaal van maakt. Te mooi. De werkelijkheid was hard en wreed. We kenden angst. Ik was 16 jaar, een groot kind eigenlijk. Op die leeftijd geconfronteerd worden met zoveel gruwelverhalen wens je niemand toe. Het

wonderlijke is dat ik door die ervaringen de band met God niet ben kwijtgeraakt. Nee, ik heb nooit met de gedachte gespeeld om met Hem te twisten over wat er is gebeurd. Dat had zeker gekund, maar dat het niet is gebeurd dank ik aan de grote trouw van Hem.'

Een zakje knikkers voor God

Als je jarenlang pastoraal werk hebt gedaan zijn er heel wat mensen met hun levensverhaal bij je langs gekomen. Aan veel van hen heb je nauwelijks herinneringen meer. Ze waren als schepen, die inderdaad wel even langsij kwamen, maar al spoedig weer achter de horizon verdwenen. En zelf voer je ook weer weg van de ene gemeente naar de andere. Nieuwe gezichten, nieuwe levensverhalen deden de andere vervagen. Soms ineens bij een ontmoeting, bij iets wat je over iemand verteld wordt of als je een overlijdensbericht leest in de krant, komt er opeens een flard terug. Lang vergeten dingen lichten dan even op.

Toch waren er ook mensen, die een onvergetelijke indruk maakten. Op de een of andere manier blijven ze bij je, heel je leven lang. Ik denk aan een vrouw, die hoorde bij de ouden van de gemeente. Geregeld bracht ik haar een bezoek, voor een verjaardag van haar of haar man, bij een jubileum, of in dagen van ziekte. Ze leefde sterk uit haar geloof. In een bepaalde kring van de gemeente stond ze bekend als een 'bekeerde

vrouw'. Maar gemaakte vroomheid was haar volslagen vreemd. Ze had iets blijmoedigs, ja eigenlijk was ze haast een beetje ondeugend.

Dat moet ze altijd al gehad hebben, want ze vertelde me over haar meisjesjaren het volgende. Al jong leerde ze haar vertrouwen stellen op Gods genade in de Here Jezus Christus. Maar bij de dominee, die haar catechisatie gaf was het niet gauw goed genoeg. Zij liet zich echter haar vertrouwen op Christus door hem niet afnemen. Op een keer bracht hij een boekje voor haar mee, dat moest ze maar eens lezen. De dominee dacht dat ze dan wel wat minder vrijmoedig over haar geloof zou spreken. Het boekje droeg de titel 'De bijna-christen ontdekt'.

Zij had de dominee wel door. Na enkele weken gaf ze het boekje weer terug en zei met de haar eigen ondeugende blik: Dominee, wat een mooi boek, ik ben er toch zo door bemoeidigd, dank u wel, dat ik dat van u mocht lenen'.

Zo had de dominee het dus niet bedoeld.

Toch betekende dat niet, dat ze zich niet afhankelijk wist van de HERE God. Ze had met haar man een groot gezin van Hem gekregen. Haar kinderen opvoeden in de weg van God had haar heel wat hoofd- en hartbrekens gekost. En het was echt niet allemaal gegaan zoals zij en haar man het graag hadden gewild. Daar kwam ze in onze gesprekken regelmatig op terug.

'Maar nu', zei ze, 'heb ik ze allemaal, net als vroeger mijn knikkers, in een zakje gedaan en ze aan de HERE terug gegeven. Ik kan niet meer voor ze zorgen. Hij moet het maar doen en ik vertrouw, dat Hij het op Zijn eigen manier zal doen ook.

Zou dat niet het beste zijn, als je ouder geworden bent en een gezin van de HERE kreeg? Ze in een zakje doen en ze toevertrouwen aan Hem? En er dan maar geen een achterhouden. Niet dat ene kind, dat vreemde wegen ging, maar ook dat andere niet, dat het goede spoor bleef volgen. Ze zijn bij God en Zijn verbond beter af, dan bij u.

Ds. J. Westland,
Putten

Het glorierijke 'vroeger' is voorbij

Als een mens ouder wordt, kan hij soms gezellig bezig zijn in zijn gedachten en gesprekken met 'vroeger'. Vroeger, toen ik jong was, toen kon ik lopen als de beste. Ik heb...en dan volgen alle heldenprestaties. Vroeger was ik een hartstochtelijk voetballer of zwemmer, maar nu, nu ben ik er te oud voor natuurlijk. Typisch, altijd die tegenstelling tussen vroeger en nu, het grote, glorierijke vroeger en het arme en lege nu.

Ik heb hier voor me liggen een getuigenis van een man, die ook al op leeftijd was, en die ook begint met een tegenstelling tussen vroeger en nu. U kunt het zelf ook vinden in de Bijbel, in Titus 3, vers 4 en 5. Die man heette Paulus en hij schreef het inderdaad tegen het einde van zijn leven. Hij zegt het zo: 'vroeger (daar heb je het al!) waren ook wij verwaasd, ongehoorzaam, dwalende, verslaafd aan begeerten en zingenot, levende

in boosheid en jaloersheid, hatelijk en elkander hatende.'

Tot zover niet veel moois. Wat heeft die man een verschrikkelijke herinneringen aan zijn jeugd. Wat zal die stakker over 'nu' te zeggen hebben? Hij gaat verder: 'maar toen de goedertierenheid en mensenliefde van onze Heiland en God verscheen, heeft Hij ons gered.'

Er is blijkbaar iets met deze mens gebeurd, er is op een bepaald moment een knak gekomen, een scherpe ombuiging. En die knak, die kwam toen hij ineens kwam te staan voor niemand minder dan Jezus.

Hij heeft het er moeilijk mee gehad, toen dit gebeurde, maar daar gaat hij nu niet verder op in. Hij laat alleen maar dit naar voren komen: toen

Gebed om licht

U komt mij, lieve God,
zo nederig nabij,
in dagen van gemis
en moeite vindt U mij.
U daalt het duister in,
U deelt mijn angst en pijn,
zo dodelijk bedreefd
als maar een mens kan zijn.
Een man van smarten die
ter aarde valt en schreit,
een lotgenoot, een vriend –
o Heer, die bij mij zijt.
Ik bid U, laat het licht
dat doorbrak in uw smart,
de zon die Pasen heet,
ook dagen in mijn hart.

Jaap Zijlstra, uit: Olijftak, geloofsgedichten, Kampen, 2002.

zag ik ineens, dat er iemand was, die mij, stumperend, dwarrelend mensenkind, liefhad. Dat ik helemaal niet zo alleen was, maar dat iemand, dat God zelf, op mij neerzag, en zei: 'Jongen, zie je het nog niet dat Ik je helpen wil?'

'En toen...!', hij zegt het bijna fluisterend..., 'heeft Hij mij gered'. Ik, één brok egoïsme en ellende, ik met al mijn vuil en onverschilligheid, ik ben gered.

Vroeger en nu. Wat een tegenstelling! Wat is ouderdom dan ineens iets heel anders. Het is niet met jaloerse blikken terugkijken naar een glorierijk 'vroeger'. Het is een weten dat midden tussen vroeger en nu die Ene staat, God zelf staat, en Hij maakt alle dingen, ook mijn armzalig gestumper, nieuw. Werkelijk nieuw. Dat is een mooi ding, als we zó het geheim van vroeger en nu kunnen benoemen.

'Hij die de blinden weer liet zien'

Op de achterpagina van dit nummer van 'Lichtspoor' staat het gedicht 'Hij die de blinden weer liet zien'. Het lied is te zingen op de bekende melodie van 'Als ik het wond're kruis aanschouw' of 'O kostbaar kruis, o wonder Gods'.

In de vier coupletten zijn op fraaie wijze allerlei evangelieteksten verwerkt. Als Johannes de Doper vanuit de gevangenis aan Jezus laat vragen: 'Bent U degene die komen zou of hebben we een ander te verwachten?' – dan krijgt hij als antwoord: 'Blinden kunnen weer zien en verlamden weer lopen, mensen met huidvraat worden gereinigd en doven kunnen weer horen, doden worden opgewekt en aan armen wordt het goede nieuwe bekend gemaakt' (Matth. 11: 2-6; Luc. 7: 19-23). De laatste regels van elk couplet verwijzen naar de 'Ik ben'-woorden uit het Johannes-evangelie.

Zo tekent zich de rode lijn van het lied af:

Hij die de blinden weer liet zien,
is zelf het Licht

Hij die de lammen lopen liet,
is zelf de Weg

Hij die de armen voedsel gaf,
is zelf het Brood

Hij die de doven horen deed,
is zelf het Woord

Hij die de blinden weer liet zien,
hun ogen kleur liet ondervinden:
is zelf het licht dat ruimte geeft,
ons levenslicht, de Zoon van God.

Hij die de lammen lopen liet
hun dode krachten deed ontvlammen
is zelf de weg tot waar geluk:
ons levenspad, de Zoon van God.

Hij die de armen voedsel gaf
met overdaad hen kwam verwarmen
is zelf het brood dat honger stilt:
ons levensbrood, de Zoon van God.

Hij die de doven horen deed
hun eigen oren deed geloven
is zelf het Woord dat waarheid spreekt:
het levend Woord, de Zoon van God

LICHTSPOOR

Lichtspoor (voorheen 'Licht in de avond') verschijnt zes maal per jaar en is een uitgave van de IZB, vereniging voor zending in Nederland.

Redactie:

ds. J.H. Gijsbertsen (voorzitter)
M. Verkaik (secretariaat)
ds. H.G. de Graaff
ds. J. Westland
K. van Noppen

Redactie-adres:

Breestraat 59-61
3818 BH Amersfoort
Tel. 033-4611949
E-mail: info@izb.nl